

תורת הבטחון

פרשת וישב

תבא לו הנאה באופן המותר

וימאן - ויאמן

וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל אֶשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנָי לֹא יָדַע אֶתִּי מִה בְּפִת וְכָל אֲשֶׁר יֵשׁ לִּי לֹא נָתַן בְּיָדִי. (לט, ח)

אמונה נותנת כח להתגבר בשעת נסיון

כבר האריך בזה הסטייפלער (קריינא דליגנאס חלק א', קלג): "גם צריך לדעת, כי בהתגברו ועומד בנסיון מתקדש שם שמים מאוד וזכותו נורא ועצום, וגם בעולם הזה יראה נועם ברוב הימים, כי כל ההנאות שהאדם נמנע מהם מפני כבוד שמים משתלם לו ממקום אחר בהיתר בהמשך הזמן", עכ"ל. מבואר בדבריו שלא יפסיד כלום בזה שמונע עצמו ואינו חוטא, ואותה הנאה תבא לו ממקום אחר בהיתר.

ויש להוסיף דמצינו יסוד זה אצל יוסף הצדיק, דאינא במדרש (רבה פרשה 5' א' ג') שזכה לשכר בהתגברו על יצרו, וז"ל: "א"ר שמעון בן גמליאל, יוסף משלו נתנו לו, פיו שלא נשק בעבירה, ועל פיו ישק כל עמי, גופו שלא נגע בעבירה, וילבש אותו בגדי שש, צוארו שלא הרכין לעבירה, וישם רביד הזהב על צוארו, ידיו שלא משמשו בעבירה, ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף, רגליו שלא פסעו בעבירה, ייתון וירכבו על קרוכין, וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו, מחשבה שלא חשבה בעבירה, תבא ותקרא חכמה, ויקראו לפניו אברך אב בחכמה ורך בשנים", ע"כ.

מבואר במדרש שיוסף הצדיק זכה לשכר גדול, שכל חלק מגופו שלא חטא זכה שאותו אבר קיבל שכר. זהו יסוד נפלא, אם עומד בנסיון, אין זו סיבה שיפסיד, אלא הקב"ה ישלם לו שכרו.

מעשה נפלא

מעשה נפלא מספרת הגמ' (מנחות מד, א) וז"ל: "מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה, שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשהגיע זמנו, בא וישב על הפתח. נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששיגר לך ד' מאות זהובים בא וישב על הפתח, אמרה היא: יכנס, נכנס. הציעה לו ד' מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה, ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה, באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמת וישב לו ע"ג קרקע, ואף היא נשמטה וישבה ע"ג קרקע. אמרה לו: גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה, שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' אלקינו וציצית שמה, וכתוב בה אני ה' אלקיכם שתי פעמים, אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר, עכשיו נדמו עלי כד' עדים. אמרה לו: איני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה, כתב ונתן בידה. עמדה וחילקה כל נכסיה, שליש למלכות ושליש לעניים ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן

איתא בספרים הקדושים, שלשון "וימאן", הוא מלשון "ויאמן", כלומר אמונה, לומר שיוסף הצדיק עמד בנסיון של אשת פוטיפר רק מכח אמונתו בהש"ת. כמו כן צריך כל אחד להתחזק באמונה בהש"ת כדי לעמוד בנסיונות כאלו.

הביאור בזה הוא, שכשמאמין בהש"ת באמונה שלימה, הוא יודע שכל התענוגים שהקב"ה גזר שיהיו לו, יגיעו באופן המותר. אין שום צורך לעשות דבר אסור כדי להשיג איזשהו תענוג. אדרבא, אם תבא לו הנאה בהיתר, תהיה זו סיבה שיפסיד הנאות במקום אחר. כמו שאנו מאמינים שכל פרנסה שהקב"ה גוזר שתגיע לאדם, אין לעשות השתדלות אסורה כדי להשיגה, ואם גוזל אין זו סיבה שירוויח, אלא אדרבא יפסיד במקום אחר. אחד שחוטא ונהנה מחטאו, יפסיד כנגד זה הנאה במקום אחר.

יוסף האמין בה'

ומצינו גודל האמונה והבטחון שהיו ליוסף הצדיק, שרק על ידיהם יכל להתגבר על הנסיון עם אשת פוטיפר. דאיתא במדרש תנחומא (סוף פרשה וישב): "ובכל יום ויום הולכת אצלו [אשת פוטיפר] ואומרת לו התרצה לי, והוא אומר כבר נשבעתי, והיא אומרת לו אני מעוורת עיניך והוא אומר ה' פוקח עורים, כאן תהא מיתתך בכבלים והוא אומר ה' מתיר אסורים, אני מוכרת אותך [להיות עבד] בארץ רחוקה והוא אומר ה' שומר את גרים", ע"כ.

אשת פוטיפר איימה עליו לסמאו, לכבלו בבית האסורים, ולשלחו למרחקים. ועוד איתא בגמ' (יומא נ"ג, ב) שהציעה לתת לו אלף ככרי כסף כדי לחטוא עמה, ומ"מ יוסף מיאן. חזינן מזה גודל אמונתו שלא הרגיש מאויים מאשת פוטיפר, אלא בטח בה! צריך כל אחד לחזק עצמו באמונה ובטחון כדי לעמוד בנסיונות, ואז לא ירגיש פחד מאוימים שמאיימים עליו כדי לשכנעו לחטוא.

עת רצון נפלאה לתפילה!

הגאון ר' יצחק זילברשטיין אמר דבר נפלא, ששמע בעצמו מפה קדשו של הגאון רבי אהרן ראטה זצ"ל, דבאותה שעה שעומד בנסיון, שהתאווה לחטוא בעריות, כגון שהלך ברחוב ונזדמן לפניו מראה אסור, והתגבר על יצרו ושמר עיניו שלא לראות הדבר האסור, רגע זה הוא עת רצון נפלאה להתפלל להשי"ת, ויענה השי"ת באותה שעה כל בקשותיו - בכל העניינים, בין ברוחניות ובין בגשמיות!

ועי' במש"כ השומר אמונים (מאמר הפסח והמזמור) וז"ל: "דכתיב (איז כג, ט): 'ושח עינים יושיע', שהקב"ה מושיע לזה השח עינים בכל דבר שיצטרך", עכ"ל. השומר את עיניו, זוכה לישועת ה'!

מקורו בזוהר הק'

ומצינו מקור לזה מדברי הזוהר הק' (פרשת פקודי דף רס"ג ע"ג): "כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא דא דקדושה כל קדושין וכל דכיין מתדבקין ביה, יקרא דקודשא בריך הוא יתיב וישמע ליה, עליה כתיב (מסילי 66, ט): 'יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי', ע"כ.

וזו לשון התרגום "מתוק מדבש": "כל זמן שהאדם עומד וקיים הקדושה, אז כל הקדושות וכל הטהרות מתדבקים בו, אם יקרא ויתפלל, הקב"ה יושב ושומע אליו, עליו נאמר, כי הקב"ה אומר על האיש הזה "יקראני ואענהו" - כאשר יקרא אלי אענה אותו, "עמו אנכי בצרה" - בעת בוא צרה לעולם אהיה עמו להצילו ממנה, "אחלצהו ואכבדהו" - אוציא אותו מן הצרה ועוד ארבה כבודו, "אורך ימים אשביעהו" - יהיה שבע מהן לגודל הרבוי, "ואראהו בישועתי" - בעיניו יראה בימיו תשועת ה'", עכ"ל.

מפורש בדברי הזוהר, שהמתגבר על יצרו ועומד בקדושתו, זוכה שהשי"ת שומע תפילתו ויזכה לראות בישועת השי"ת! והדברים נפלאים!!

מעשה נפלא בחולה שנתרפא

הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א פירסם פעם סיפור אמיתי ששמע מבעל המעשה. היה לאדם בן שגילו אצלו את המחלה רחמנא ליצלן. הוא נסע לתל אביב לרופא, והיה זה באמצע הקיץ. באוטובוס בו נסע, הייתה טינופת גדולה עד מאד של בני אדם בחוסר צניעות, ואכמ"ל בזה. נזכר האברך בדברי קודשו של מרן בעל השומר אמונים זצוקללה"ה שכתב בספרו שזו עת רצון גדולה בשעה שנמנע מלהסתכל על דברים אסורים. החליט להתגבר ולא להסתכל בשום אופן אף שיצרו הסיתו עד מאד להסתכל, ובשעה שהתגבר על עצמו ולא הסתכל לצדדין, העתיד לה' מאד שיבריא בנו. **כשהגיע לרופא, ועשה הרופא צילום לפני תחילת הטיפול, ראה שפשוט נעלמה לגמרי המחלה. והיה לנס גדול ממש!**

מצעות, ובאת לבית מדרשו של ר' חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת, אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו, אמר לה: לכי זכי במקחך, **אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר**, ע"כ.

ולמדו מכאן כל המפרשים שכל הנאה שיכול להנות באיסור, אם מונע עצמו תבא אותה ההנאה בהיתר, ועל זה אמרה הגמ': "**אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר**".

אם מאמין שכל ההנאות יבאו לו בהיתר, הוא צריך להיות שוטה כדי לחטוא על מנת להשיג הנאה. דמדוע צריך לעשות עבירה, הרי ההנאה תבא לו בהיתר.

עושה רצונו

ויש להוסיף, שלא רק שיקבל את אותה הנאה ממקום אחר, אלא גם זה שעומד בנסיון ואינו הולך אחר תאוותיו תהיה סיבה שימלא ה' משאלות לבו. שכתוב במשלי (יג, ט) "תאוה נהיה תערב לנפש", וביאר הגר"א ז"ל: "התאוה כאשר היא נשברת אחר כך היא תערב לנפש אף שבשעה שהיה תאוותו מתגבר עליו והוא שובר אותה הוא מצטער מכל מקום אחר כך היא תערב לנפש ונהנה מזה מאד ואמר לשון נהיה, **כי כאשר האדם שובר תאוותו ורצונו מפני כבוד ה' בכדי לעשות רצונו הקב"ה עושה רצונו**, כמו שכתוב (צמח 3, ד) בטל רצונך מפני רצונו וכו' ולכן כתיב נהיה כלומר כאשר ישבר תאוותו נהיה שהקב"ה יעשה רצונו", עכ"ל. מתבאר מדבריו, דכשעומד בנסיון ושולט על יצרו, זו סיבה שהקב"ה יעשה רצונו!

מעשה נפלא:

יש להביא כאן מעשה נפלא באחד ששמר את עיניו, ובזכות זה זכה לישועת ה'.

סיפר הרב בן ציון סנה שליט"א: אברך חסיד ויז'ניץ נכנס אל הרבי בעל ה'ישועות משה' זצ"ל, וביקש ברכה להיפקד בזרע של קיימא. חלפו כבר תשע שנים מאז נישואיו, ועדיין לא נושע. האדמו"ר חיזק אותו בדברי אמונה, ברך אותו בחום ופטרו לשלום. כעבור חודשיים הגיע החסיד שוב, ועמו שאלה חדשה באותו עניין: נאמר לו שיש רופא מומלץ מאד, שזכה להצלחות גדולות, אלא שהוא מתגורר בתל אביב, והחסיד דואג על שמירת עיניו. "בשביל שמירת עיניים אינך רוצה לנסוע?" - שאלו הרבי, ומשהשיב החסיד בחיוב, הוסיף הרבי: "אם כן - אל תיסע, זה כבר יהיה בסדר". תקופה מסוימת לאחר מכן נכנס אל הרבי שכן של אותו אברך, והזכיר את שמו של שכנו, המצפה לישועה. שמע הרבי את השם וענה: "העניין הזה כבר מסודר" ... **ואכן כך היה! הלה נפקד!** שלא הרופא מביא ישועה, אלא מעשיו הטובים של האדם ומסירות נפשו לקיום מצוות ה' באמונה! (וממוק האור - שגמ קודש)